

ПРАВИЛНИК О БЛИЖИМ УСЛОВИМА ЗА ДИГИТАЛИЗАЦИЈУ КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА

("Сл. гласник РС", бр. 76/2018)

Предмет правилника

Члан 1

Овим правилником уређују се ближи услови, задаци, послови, стандарди и процеси дигитализације културног наслеђа, односно покретних и непокретних културних добара, нематеријалног културног наслеђа и добара која уживају претходну заштиту.

Члан 2

Појмови употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

- 1) дигитални запис (текст, фотографија, звучни, видео, векторски или неки други облик записа) је скуп података настао у процесу дигитализације културног наслеђа и припадајуће документације који се чувају на неком уређају за складиштење података (електронском, магнетном, оптичком или другом медију);
- 2) метаподаци су структурирани подаци о културном добру којима се оно идентификује и описује;
- 3) дигитални објекат је дигитални запис са припадајућим метаподацима;
- 4) дигитализовано културно наслеђе је скуп дигиталних објеката;
- 5) информациони систем је јединствено централизовано софтверско решење за управљање дигиталним објектима одређене врсте културног добра;
- 6) Агрегатор културног наслеђа - јединствено софтверско решење за претрагу свих доступних података из информационих система у употреби у установама културе.

Члан 3

Установа заштите која врши делатност заштите културних добара у процесу дигитализације користи информациони систем одређене врсте културног добра, и то:

- 1) музеј - Јединствени информациони систем (ИМУС) којим управља Историјски музеј Србије;
- 2) завод - Информациони систем непокретних културних добара којим управља Републички завод за заштиту споменика културе;
- 3) архив - Архивски информациони систем којим управља Архив Србије;

4) библиотека - База дигитализоване библиотечко-информационе грађе, која се односи на стару и ретку књигу, којом управља Народна библиотека Србије;

5) кинотека - Информациони систем филмске и аудио-визуелне грађе којим управља Југословенска кинотека.

Подаци о културном добру које се налази ван установа заштите уносе се у одговарајући информациони систем из става 1. овог члана.

Информациони системи обезбеђују прикупљање и достављање групе података за вођење регистара и централних регистара за које су надлежне матичне, односно централне установе.

Сврха и циљеви дигитализације културног наслеђа

Члан 4

Дигитализација културног наслеђа врши се ради заштите културног наслеђа и дуготрајног чувања дигиталних објеката, а у циљу: обезбеђивања доступности информација о културном наслеђу, омогућавања размене података између установа заштите, стварања нове и допуне постојеће документације о културном наслеђу, промоције и представљања културног наслеђа, повећања броја корисника, стварања нових садржаја и увођења нових услуга.

Процес дигитализације

Члан 5

Установа заштите дужна је да процес дигитализације реализује кроз следеће послове:

- 1) одређивање приоритета дигитализације;
- 2) израду планова и програма дигитализације;
- 3) одабир и припрема културних добара и пратеће документације за процес дигитализације;
- 4) формирање дигиталног записа;
- 5) унос дигиталног записа и припадајућих метаподатака у информациони систем;
- 6) управљање дигитализованим културним наслеђем;
- 7) контролу квалитета дигиталних објеката;
- 8) чување дигитализованог културног наслеђа;
- 9) обезбеђивање доступности дигитализованог културног наслеђа.

Одређивање приоритета дигитализације

Члан 6

Установа заштите одређује приоритете и обим дигитализације у складу са расположивим ресурсима и следећим критеријумима:

- 1) значај културног добра;
- 2) стање културног добра, односно ниво очуваности, осетљивост на манипулацију, постојаност медија;
- 3) учесталост и ниво коришћења културног добра;
- 4) целовитост и обрађеност збирке, фонда;
- 5) ограниченост приступа културном добру;
- 6) физичке карактеристике културног добра (формат, величина, облик, врста материјала) у вези са расположивим техничким и људским ресурсима за процес дигитализације;
- 7) обезбеђивање сагласности носилаца ауторских права;
- 8) потребе реализације других планираних активности установе заштите.

Израда плана и програма дигитализације

Члан 7

Установа заштите у оквиру годишњег плана и програма рада установе утврђује план и програм дигитализације којим се одређују културна добра и пратећа документација која ће се дигитализовати и планирају финансијска средства (расходи и издаци) неопходна за потребе дигитализације.

При планирању и реализацији активности из плана и програма дигитализације, установе заштите, сходно ресурсима којима располажу остварују сарадњу са другим установама у циљу оптимизације и уштеде финансијских средстава.

Формирање дигиталног записа

Члан 8

Формирање дигиталног записа обухвата следеће активности:

- 1) превођење културног добра са припадајућом документацијом у дигиталну форму у складу са смерницама за дигитализацију културног наслеђа;
- 2) унос дигиталног записа и припадајућих метаподатака у информациони систем.

Активности из става 1. овог члана врше запослени у установама заштите који обављају послове у оквиру делатности заштите, као и лица ангажована на пословима дигитализације.

Број дигиталних записа и припадајућих метаподатака који се уносе у одређеном периоду у информациони систем утврђује министарство надлежно за послове културе у зависности од врсте културног добра.

Управљање дигитализованим културним наслеђем

Члан 9

Установа заштите надлежна за управљање информационим системом за одређену врсту културног добра из члана 3. овог правилника дужна је да одреди администратора информационог система.

Установа заштите надлежна за управљање информационим системом за одређену врсту културног добра из члана 3. овог правилника одобрава приступ именованим администраторима сваке установе заштите.

Администратор установе заштите ауторизује приступ лицима из члана 8. став 2. овог правилника у складу са пословима које они обављају.

Установа заштите из става 1. овог члана дужна је да другим установама заштите омогући приступ и преузимање података из информационог система којим управља без надокнаде.

Министарство надлежно за послове културе обезбеђује услове за имплементацију јединственог софтверског решења за вођење археолошке теренске документације у циљу обједињавања података и доступности информација установама заштите и другим државним органима.

Контрола квалитета

Члан 10

Установа заштите дужна је да спроводи контролу квалитета и верификацију података унетих у информациони систем.

Чување дигитализованог културног наслеђа

Члан 11

Дигитализовано културно наслеђе чува се посредством информационог система у државном центру за управљање и чување података у складу са прописима којима се уређује електронска управа.

Установа заштите дужна је да поступак чувања дигитализованог културног наслеђа уреди у складу са прописима којима се уређује информациона безбедност.

Доступност дигитализованог културног наслеђа

Члан 12

Јавни приступ подацима о културном наслеђу који се воде у информационим системима по врстама културних добара врши се преко Агрегатора културног наслеђа.

Агрегатор културног наслеђа омогућава приступ дигиталном објекту, преузимањем метаподатака из информационих система из члана 3. овог правилника.

Установа заштите може омогућити приступ подацима о дигитализованом културном наслеђу путем другог портала, односно мобилне апликације.

Праћење извршења

Члан 13

Министарство надлежно за послове културе у оквиру послова дигитализације културног наслеђа прати реализацију послова, задатака и стандарда наведених у овом правилнику.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 14

Установе заштите дужне су да успоставе информационе системе из члана 3. овог правилника у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог правилника.

Установе заштите, изузев архива, дужне су да дигитализују целокупно културно наслеђе у року од пет година.

Члан 15

Министарство надлежно за послове културе успоставиће Агрегатор културног наслеђа у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог правилника.

Члан 16

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".